

گیاه دارویی پیجیوم آفریکانوم

دکتر ایزدپناه ، دکتر به منش ، دکتر ترشابی ، دکتر سلطانی نژاد ،
دکتر قانع ، دکتر کریم اله ، دکتر گلچین ، دکتر منصوره دارا ، دکتر هداوند
ستاد مرکزی اطلاع رسانی داروها و سموم ، معاونت غذا و دارو وزارت بهداشت

نام عمومی گیاه: African plum tree

نام علمی گیاه: Prunus africana و

Pygeum africanum

این گیاه از خانواده Rosaceae بوده و گونه ای همیشه سبز می باشد که در ارتفاعات آفریقا رشد می کند. نخستین بار در قرن هفدهم توجه مسافری اروپایی به نحوه درمان بیماری های مثانه، توسط بومیان این منطقه، با پوست این گیاه جلب شد. در نتیجه از دهه ۱۹۶۰ اروپاییان برای درمان بزرگی خوش خیم پروستات از عصاره این گیاه استفاده کردند.

■ مواد موثره و مکانیسم اثر

مواد موثره این گیاه از پوست درخت استخراج می شود و عبارتند از:

تری ترپنوئید های پنتاسیکلیک (نظیر اورسولیک و اولئانیک اسیدها) که با مهار آنزیم های دپلمیریزه کننده پروستاسایکلین های موجود در بافت های پروستات، باعث ایجاد

اثرات ضد التهابی می شوند.

فیتوسترول ها (نظیر بتا - سیتوسترول، بتا - سیتوسترون و کامپسترول)، که دارای اثر ضد التهابی از طریق مهار تولید پروستاگلاندین های پیش التهابی و مهار ۵-آلفا ردوکتاز می باشند.

استرهای فرولیک اسید (نظیر n - دوکوزانول و n - تتراکوزانول)، اسید اورولیک، اسید اولئونولیک و اسید کراتاگولیک که نحوه عملکردشان از طریق کاهش میزان پرولاکتین و تستوسترون و توقف تجمع کلسترول می باشد.

گرچه مکانیسم عمل دقیق این گیاه هنوز شناخته نشده است ولی در مدل های حیوانی، منجر به کاهش حساسیت مثانه نسبت به تحریکات الکتریکی، فزایل افرین، ATP و کارباکول می شود. همچنین با کاهش تولید لکوترین ها و دیگر متابولیت های آنزیم ۵ - لیپواکسیژناز، اثر ضد التهابی خود را اعمال می کند (غلظت های کم عصاره Pygeum توانایی

اشکال دارویی تهیه شده از این گیاه به صورت Soft Gel و حاوی ۴۵ تا ۵۵ میلی گرم عصاره تام گیاه pygeum (شامل ۲/۴ تا ۴/۳ میلی گرم بتاسیتوسترول) می باشد. این شکل دارویی جزء فهرست داروهای گیاهی رسمی ایران است و در حال حاضر به صورت وارداتی تامین می شود.

■ عوارض ناخواسته دارویی

به طور کلی این دارو به خوبی توسط بیماران تحمل می شود ولی برخی از عوارض ناشی از مصرف دارو عبارتند از: تهوع، استفراغ، اسهال، یبوست، درد شکمی، بی اشتیایی، تحریک پذیری، گیجی، اختلال در دید، عوارض پوستی و واکنش های حساسیتی.

در مطالعات به عمل آمده، نه تنها این فرآورده اثر موتاژن ندارد بلکه اثرات ضد سرطان و آنتی موتاژنیک را دارا می باشد. در صورت بروز واکنش های حساسیتی در بیماران، دارو باید قطع شود و از آنتی هیستامین ها استفاده گردد. همچنین در مورد سایر واکنش ها، باید درمان علامتی انجام گردد. تاکنون گزارشی از بروز تداخلات دارویی در مصرف هم زمان با این فرآورده گزارش نشده است.

منابع

1. www.bodyandfitness.com/images/herbs
2. www.herbmed.org/herbs
3. www.linnea-worldwide.com/products/pygeum.asp
4. www.thome.com
5. Micromedex, Drugdex, 2004.
6. Herbal Therapy and Supplements, 2000.

کاهش متابولیت های ۵ - لیپواکسیژناز را دارا می باشد).

■ موارد مصرف

این دارو در درمان (Hyperplasia) BPH (Benign Prostatic Hyperplasia)، التهاب مزمن پروستات و مشکلات باروری در مردان مصرف می شود. از دیگر موارد مصرف غیرمتداول آن می توان به آدنومای پروستات (با علائم شب ادراری، درد در دفع ادرار، پرادراری و احتباس ادراری)، عفونت های ادراری، التهاب مثانه، مالاریا، درد معده، تب، جنون و کاهش میل جنسی اشاره کرد.

■ موارد منع مصرف

بارداری، شیردهی، مصرف در کودکان و حساسیت به Pygeum.

■ اشکال دارویی

پودر، قرص، کپسول.

■ مقدار مصرف

در درمان BPH به میزان ۱۰۰ - ۵۰ میلی گرم از عصاره، دو بار در روز به صورت دوره های ۶ تا ۸ هفته ای موثر می باشد (حداکثر دوز مصرفی ۲۰۰ میلی گرم در روز می باشد). در درمان اختلالات باروری، دوز خوراکی دو قرص، سه بار در روز به مدت ۲ ماه تجویز می گردد. در تجویز عصاره P. africanum باید دقت شود تا عصاره به نحوی استاندارد شود که شامل ۱۴ درصد تری ترپن هایی مانند بتا - سیتوسترول و ۰/۵ درصد شامل n - دوکوزانول باشد. یکی از